

Schoolschrift

Brieven in tijden van corona

Schoolschríft

Brieven in tijden van corona

Mike Louwman en 56 (oud-)leerlingen

Redactie: Mike Louwman

Met bijdragen van: Sarah, Roos, Laura, Max, Daan, Boaz, Mara, Jasmijn, Gijs, Saskia, Jelle, Talle, Selke, Anna, Inge, Madee, Bente, Daan, Floris, Emma, Loes, Isabel, Koen, Froukje, Rik, Rieke, Wander, Fenna, Belle, Suze, Maui, Josephine, Sara, Maria, Eline, Celine, Kamiel, Benjamin, Bregje, Douwe, Hannah, Sanne, Senne, Brendan, Jente, Indra, Mirte, Elin, Job, Anne, Freek, Heleen, Juliët, Vera, Nikki, Madelief

ISBN: 9789464054477

© Mike Louwman

Inhoudsopgave

Voorwoord		7
Het begin		8
De brieven		9
Maandag 16 maart 2020	– Sarah	9
Dinsdag 17 maart 2020	– Roos	13
Woensdag 18 maart 2020	– Laura	16
Donderdag 19 maart 2020	– Max	18
Vrijdag 20 maart 2020	– Daan van B.	22
Zaterdag 21 maart 2020	– Boaz	25
Zondag 22 maart 2020	– Mara	28
Maandag 23 maart 2020	– Jasmijn	31
Dinsdag 24 maart 2020	– Gijs	37
Dinsdag 24 maart 2020	– Saskia	41
Woensdag 25 maart 2020	– Jelle	44
Donderdag 26 maart 2020	– Talle	49
Vrijdag 27 maart 2020	– Selke	55
Zaterdag 28 maart 2020	– Anna	58
Zondag 29 maart 2020	– Inge	61
Maandag 30 maart 2020	– Madee	65
Dinsdag 31 maart 2020	– Bente	68
Woensdag 1 april 2020	– Daan F.	74
Donderdag 2 april 2020	– Floris	79
Vrijdag 3 april 2020	– Emma	83
Zaterdag 4 april 2020	– Loes	87
Zondag 5 april 2020	– Isabel	91
Maandag 6 april 2020	– Koen	95
Dinsdag 7 april 2020	– Froukje	101
Donderdag 9 april 2020	– Rik	105
Vrijdag 10 april 2020	– Rieke	108
Zaterdag 11 april 2020	– Wander	112
Dinsdag 14 april 2020	– Belle	116
Woensdag 15 april 2020	– Fenna	121
Donderdag 16 april 2020	– Suze	126
Vrijdag 17 april 2020	– Maui	131
Zondag 19 april 2020	– Josephine	135
Maandag 20 april 2020	– Sara	141
Dinsdag 21 april 2020	– Maria	146

Woensdag 22 april 2020	–	Eline	151
Donderdag 23 april 2020	–	Celine	156
Zondag 26 april 2020	–	Kamiel	160
Maandag 27 april 2020	–	Benjamin	164
Dinsdag 28 april 2020	–	Bregje	169
Donderdag 30 april 2020	–	Douwe	174
Zaterdag 2 mei 2020	–	Hannah	178
Zondag 3 mei 2020	–	Sanne	184
Maandag 4 mei 2020	–	Senne	189
Dinsdag 5 mei 2020	–	Brendan	193
Woensdag 6 mei 2020	–	Jente	198
Donderdag 7 mei 2020	–	Indra	202
Vrijdag 8 mei 2020	–	Mirte	208
Zondag 10 mei 2020	–	Elin	212
Maandag 11 mei 2020	–	Job	217
Maandag 11 mei 2020	–	Anne	222
Dinsdag 12 mei 2020	–	Freek	226
Woensdag 13 mei 2020	–	Heleen	230
Donderdag 14 mei 2020	–	Juliët	234
Vrijdag 15 mei 2020	–	Vera	238
Zaterdag 16 mei 2020	–	Nikki	242
Zondag 17 mei 2020	–	Madelief	246
Maandag 18 mei 2020	–	Laura (vervolg)	249
Woensdag 20 mei 2020	–	Boaz (vervolg)	254
Donderdag 21 mei 2020	–	Bente (vervolg)	258
Vrijdag 22 mei 2020	–	Daan F. (vervolg)	263
Zaterdag 23 mei 2020	–	Gijs (vervolg)	268
Zaterdag 23 mei 2020	–	Emma (vervolg)	272
Zondag 24 mei 2020	–	Belle (vervolg)	276
Dinsdag 26 mei 2020	–	Sara (vervolg)	281
Woensdag 27 mei 2020	–	Bregje (vervolg)	285
Vrijdag 29 mei 2020	–	Sanne (vervolg)	290
Maandag 1 juni 2020	–	Brendan (vervolg)	294
Maandag 1 juni 2020	–	Talle (vervolg)	297

Voorwoord

Maandag 15 juni 2020

Dit weekend vond ik het wegzijnschrift. Het lag tussen grote plakboeken geklemd in de doos waar ik tijdens mijn laatste verhuizing ‘nostalgie’ op schreef. In de doos lagen rapporten, tennisbekers, foto’s en mijn poeziealbum (zonder trema). En dus het wegzijnschrift, dat mijn broer en ik vulden met berichten aan onze ouders als één van hen voor werk in het buitenland was. We misten ze. Door te schrijven waren ze een beetje op de hoogte. En een beetje in de buurt.

Tegenwoordig zouden we appen.

Nooit gedacht dat het wegzijnschrift een opvolger zou krijgen. Nooit gedacht dat de middelbare scholen zouden sluiten. Het besluit viel op zondag 15 maart, in de ochtend. Ik kauwde het weg met een gebakken ei op brood. Er stond ons iets bijzonders te wachten: onderwijs op afstand, digitale lessen, contact via de webcam, en dat in een periode die ons steeds onzekerder stemde. Het viel niet mee om het nieuws te laten doordringen; ik kon me er eigenlijk niets bij voorstellen.

Drie maanden later schrijf ik dit voorwoord bij de brievenbundel *Schoolschrift*. 41 leerlingen en vijftien oud-leerlingen hebben de afgelopen maanden een brief van mij gelezen en mij er één (terug)geschreven. Met twaalf van hen heb ik er een ronde aan toegevoegd. Zonder het te weten hebben de briefschrijvers mijn dagen kleur gegeven. En niet alleen dat: ze hebben ervoor gezorgd dat deze periode is vastgelegd, dat we altijd even kunnen lezen in het brievenboek over corona – oh ja, corona! Door hen is dit boek er. Ik had het niet willen missen.

Mike

Het begin

Zondag 15 maart 2020

De muziek staat harder dan normaal, wanneer het weekend is en ik overdag thuis ben. Alle ramen staan wijd open, naar Italiaans (balkon)voorbeeld. Ik wil iets communiceren. Ik wil de moed erin houden. Om me heen zie ik – op mijn telefoon – veel mensen hetzelfde doen. We zitten vanaf vandaag een tijdje gevangen in een kleinere wereld dan we gewend zijn, maar velen laten zich niet kisten. Dat geeft hoop. Tegelijk staan er patiënten, zorgverleners en banen onder druk. Dit zal de komende weken niet veranderen, integendeel.

Onze manier van leven lijkt voor even teruggebracht tot de keuze tussen helpen en geholpen worden. Ik wil beide. De komende weken wil ik leerlingen en mezelf helpen, niet door extra lesmateriaal over ons uit te storten, maar door onze onzekerheden, ervaringen, het gemis en de ontdekkingen met elkaar te delen. Het doel is het maken van een tijdsdocument, een dagboek in dialoog, maar meer nog al schrijvend te reflecteren op onszelf en elkaar. Wat blijft er van ons over als we onze dagindeling kwijt zijn, ons sociale contact? En wat kunnen we met deze uitkomsten als straks de scholen weer open gaan? Wat willen we dan? Wat tuigen we weer op, maar misschien ook: wat niet meer?

Daarom begin ik vandaag aan *Schoolschrift*, het schrift waarin we elkaar schrijven totdat we weer naar school gaan.

De brieven

Maandag 16 maart 2020 – Sarah

Hoi Sarah,

Je bent de eerste leerling die ik een brief schrijf. Ik vind het best spannend, maar ik ga gewoon beginnen, goed?

Je zit in 6 vwo. In de eerste klas gaf ik je les en nu weer, vanaf januari. Ik heb je in de eerste klas leren kennen als iemand die heel ijverig is, leergierig; eigenschappen waar docenten van smullen maar leerlingen liever niet voor uitkomen. Klopt dat? Of zie ik het te zwart-wit? Hoe was dat bij jou? En hoe ben je daarna veranderd? Ik ben ook benieuwd wat de invloed van Pantarijn is geweest op jou. Voor mij heeft die invloed iets te maken met gelijkwaardigheid. Ik denk dat ik op Pantarijn geleerd heb dat ik alleen maar samen met anderen iets wil ervaren of bereiken, dat ik nooit 'erboven' wil staan, niet wil vertellen wat anderen moeten doen.

Daarover gesproken: waarschijnlijk ben je de komende tijd erg op jezelf en je eigen discipline aangewezen. Ik merkte zelf dat ik vanochtend ineens niet meer de neiging had om op een bepaald moment op te staan, terwijl ik allerlei plannen heb. Herken je dat? Vind je dat fijn, dat je de komende tijd je eigen ritme kan volgen? Of heb je liever gewone schooldagen met lessen?

Ik zou me dat laatste kunnen voorstellen, zeker in deze tijd, aangezien over een week of zeven de eindexamens beginnen. Maak je je zorgen over het doorgaan van de school- en eindexamens? Wat zou er gebeuren als ze niet doorgaan, denk je? Gisteren hoorde ik iemand op FOX Sports zeggen dat wellicht de voetbalcompetitie niet meer hervat wordt en dat de huidige stand de eindstand wordt. Zou dat voor jullie ook kunnen gelden, denk je, dat alle huidige gemiddeldes direct overgezet worden naar de diploma's? Zou je dat eerlijk vinden? Heb je ideeën hoe het anders kan? Of moeten we daar nog maar niet te veel over nadenken?

Tot slot: ik weet zeker dat ik school ga missen, maar nu merk ik vooral dat ik een 'lege dag' snel invul met allerlei klussen en projectjes. Heb jij dat ook? Ik weet van jou dat je graag schrijft. Heb je op een dag als vandaag

daar ook meer inspiratie voor dan op een normale schooldag? Ik hoop het, want anders heb ik je met iets opgezadeld.

Bedankt alvast voor je reactie en succes komende weken!

Groeten,
Mike

Beste Mike,

In mijn eerste jaar op het Pantarijn vond ik het spannend om met allemaal nieuwe kinderen in de klas te zitten. Daarbij stonden er volwassenen voor de klas die ik niet in de ogen durfde aan te kijken. Het leek me daarom verstandig om me in de klas op de achtergrond te houden. Ik vond het leuk om te leren, maar ik vond het minder leuk om cijfers te krijgen. Het maakte niet uit of de cijfers hoog of laag waren: met een laag cijfer werden alle volwassen boos op je en met een hoog cijfer voelde ik me schuldig voor kinderen die minder goede cijfers haalden en werd je bovendien een nerd genoemd.

Inmiddels zit ik in mijn zesde jaar op het Pantarijn en ben ik niet meer het onzekere meisje uit de brugklas. Nog steeds vind ik het moeilijk om een vraag te stellen in een volle klas, maar sinds dit jaar leer ik mezelf aan om minstens één op de drie schooldagen een vraag te stellen in de les.

Op het Pantarijn heb ik veel geleerd over vriendschap en ben ik gevormd door de mensen met wie ik afgelopen jaren ben omgegaan. Ik heb ook geleerd dat docenten lang niet zo erg zijn als ze lijken. Vooral in de zesde klas gaan docenten je behandelen als een volwassene. Leerlingen zoals ik zien dan in dat docenten lang niet zo erg zijn als ze eerst leken. De grootste invloed die het Pantarijn op mij heeft gehad, is de ontwikkeling van mijn verantwoordelijkheidsgevoel. Op het Pantarijn krijgen we redelijk veel vrijheid en daardoor ondernemen leerlingen vaak eigen initiatieven. Het heeft me geleerd dat, als je iets wilt bereiken, je er niet op moet gaan zitten wachten, maar er zelf aan moet beginnen.

Net als jij voel ik niet de neiging om 's ochtends vroeg op te staan. Toch heb ik voor de komende tijd een limiet gezet: om tien uur moet ik mijn bed uit. Op school kom ik vaak te laat omdat ik liever een halfuurtje

langer in bed blijf liggen, maar aan mijn eigen tienuurregel kan ik me prima houden.

Vandaag is de eerste dag van de quarantaine dus mijn motivatie voor school zit er nog in. Het is afwachten hoelang dit standhoudt. Nu leer ik elke dag omdat er een kans is dat volgende week de toetsen voor eindexamenleerlingen doorgaan. Stel, de toetsen worden net als al het andere uitgesteld naar 6 april, dan is het maar de vraag of ik elke dag ga zitten leren.

Op dit moment is het nog onzeker of ik over zeven weken wel mijn examen kan maken, terwijl het belangrijkste wat een examenkandidaat nodig heeft een beetje structuur en zekerheid is. Ik kan me niet voorstellen dat de examens niet doorgaan of dat ze worden uitgesteld. Het is al een spannende tijd en normaal vliegt dit jaar voorbij zonder dat je het door hebt. Het liefst zou ik willen dat het dit jaar ook zo zou gaan, maar voorlopig gaan deze dagen heel traag voorbij. Was de keuze aan mij wat er ging gebeuren met mijn eindexamen, dan zou ik het gewoon laten doorgaan, desnoods in kleinere lokalen. Mensen die verkouden zijn kunnen vanuit huis gefilmd worden terwijl ze de examens maken.

Wat zou ik als minister bedenken als de examens niet doorgaan? Ik denk dat ik er alles aan zou doen om ervoor te zorgen dat de leerlingen het jaar niet over hoeven te doen. Ik kan er zelf niet eens aan denken. Ik hoop gewoon zo dat ik mijn examen kan maken. Het idee dat je met de cijfers die je nu hebt, slaagt of niet, vind ik geen goed idee. Het zou oneerlijk zijn voor leerlingen die hun cijfers anders nog wel hadden kunnen ophalen. Mijn standpunt is op dit gebied eenzijdig omdat ik het vertik na te denken over hoe het zou zijn als de examens niet door mogen gaan. De enige noodoplossing zou voor mij kunnen zijn om de examens een maand later te maken, maar meer mogelijkheden laat ik niet toe. Uiteindelijk is mijn mening toch niet van waarde, althans niet mijn mening alleen. Pas als alle eindexamenleerlingen een front zouden vormen, is er een kans dat de overheid, indien nodig, haar beslissing zou heroverwegen en de examens zou laten doorgaan.

De inspiratie voor creatieve dingen zit nog een beetje opgepropt, omdat ik vooral aan het afwachten ben of ik de inspiratie toe kan laten. Is dit een tijd om te blijven leren voor school? Moet ik zoals ze gisteravond bij *De Wereld Draait Door* zeiden mijn creativiteit laten losbarsten? Of is dit een tijd om uit te rusten en mezelf te ontdekken?

Vandaag zat mijn zusje thuis vrij van school en werkte mijn moeder thuis. We wonen in een klein huis, dus we zitten snel dicht op elkaar. Gisteren leek het een ramp te gaan worden; straks werden dit drie weken vol van ruzie met mijn zusje. Maar eigenlijk blijkt het best gezellig te zijn. We zitten alle drie in hetzelfde schuitje en zorgen daarom dat we elkaar niet in de weg lopen. We doen zelfs spelletjes samen, bakken een quiche, doen een work-out in de woonkamer en gaan samen buiten wandelen. In het pre-coronatijdperk deden we dit lang niet elke dag.

Het coronatijdperk is voor mij niet alleen maar om te huilen. Er zitten vast goede kanten aan en die goede kanten zijn bij mij vooral het samenzijn met familie.

Groeten,
Sarah

Dinsdag 17 maart 2020 – Roos

Hoi Roos,

Zo, dag één zit erop. Hoe was het? Ik merkte dat ik de hele dag onrustig was, het gevoel had dat ik allerlei dingen moest doen, het liefst tegelijk, om niet te ‘profiteren’ van de hele situatie. Had jij dat ook? Ik wilde iets doen, ertoe doen, helpen. Zo ontstond dit idee, al twijfel ik inmiddels wel over de vraag hoezeer dit project mensen helpt. Wat denk jij? Zijn er mensen bij gebaat om briefwisselingen tussen een docent en verschillende leerlingen te lezen? Wat schieten we ermee op? Ik heb het gevoel dat we er iets mee opschieten, dat het ons ergens gaat brengen, maar ik weet niet precies waar. Ik hoop dat onderweg te ontdekken.

Welke ideeën ontstonden er bij jou vandaag? Als ik jou zo inschat – ik ken je nu een paar maanden – loop je over van de ideeën. Klopt dat? Volgens mij denk je graag en makkelijk buiten de kaders. Is dat belangrijk, in deze tijd? Ik denk het wel. Zojuist zag ik in *De Wereld Draait Door* iemand (volgens mij Felix Rottenberg) beweren dat de inventiviteit van de bevolking de komende tijd wel eens een grote rol kon gaan spelen. Wat denk jij? Liggen er inderdaad kansen voor... voor ons? Voor jou? Zonder je onder druk te zetten: ik zie jou wel iets op touw zetten. Volgens mij ben je ondernemend en voel je je sterk verbonden aan de maatschappij. Klopt dat? Gek hè, dat we dat zeggen over iemand: maatschappelijk betrokken. Gek dat dit niet vanzelfsprekend is. Volgens mij zijn veel mensen het, maar jij laat het duidelijk zien. Zo ken ik jou al langer dan ik je in de klas heb, onder meer door je rol in de GSA (Gay Straight Alliance). Kan het zijn dat je vorig jaar ook meegedaan hebt aan de klimaatstaking?

Tot slot nog een vraag over school: jij bent daar deze weken, toch? Waarom ben je er? En hoe is het er? Het lijkt me een surrealistische bedoening. Hoeveel leerlingen zijn er ongeveer? En hoe ziet een schooldag er nu voor jou uit? Eerder was er discussie over de rol van scholen. ‘We zijn geen kinderopvang’, klonk het toen uit verschillende kanten binnen de onderwijssector. Wat vind jij? En welke rol heeft school deze weken voor jou? Misschien wel dezelfde. Ik ben benieuwd.

Bedankt alvast voor je reactie. En zet ‘m op deze weken!

Groeten,
Mike

Hoi Mike,

Ik vond het tot nu toe moeilijk om te bevatten wat er nou allemaal gaande is. De ernst van de situatie dringt nog niet helemaal door. Ik wist gisteren gewoon niet zo goed wat ik moest doen, we hebben allemaal natuurlijk nog nooit in zo'n situatie gezeten, dus we hebben ook geen vergelijkingsmateriaal. Ik ben schaamteloos aan het profiteren van deze situatie. Alle projecten die ik wilde doen maar waar ik in een normale schoolweek geen tijd voor had kunnen nu allemaal gedaan worden. Heb jij niet iets waar je nu eindelijk tijd voor hebt? Iets wat anders verloren gegaan zou zijn tussen de werkdruk die normaliter op docenten staat? Ik denk trouwens dat dit project van je heel erg leuk kan zijn. Het hangt er van af op welke manier je mensen wilt helpen. Is het genoeg als je leerlingen zich iets minder vervelen, of wil je echt een maatschappelijke bijdrage leveren?

Ik heb allemaal ideeën over wat ik wil doen deze corona-vakantie. Het zijn tot nu toe enkel individuele projecten die ik op touw zet, vaardigheden die ik wil beheersen, zoals photoshop en met kegels jongleren. Verder wil ik zelf een game maken, nu ik er toch ruim te tijd voor heb. Ik snap niet precies hoe er kansen zouden kunnen ontstaan; als het goed is zit iedereen binnen. Ik denk dat een groot probleem gaat zijn voor veel mensen om na de coronavakantie weer op normaal schema te komen. Ik probeer dat te voorkomen door in een ritme te blijven met dingen doen, of wat ik doe nou voor school praktisch is of niet. Heb jij iets wat je echt gaat ondernemen, of niet? Ik vind eigenlijk alles wel prima zodra ik maar nuttig bezig ben. Als ik terug kijk op mijn dag en me afvraag wat ik nou eigenlijk gedaan heb worden het een helse drie weken. Ik ben trouwens niet gaan staken voor het klimaat. Ik denk niet dat staken met scholieren de oplossing is. Waarom het voor docenten werkt is dat heel veel mensen er last van hebben als er geen docenten zijn voor een dag: ouders van jonge kinderen en de werkgevers van die ouders. Ik weet niet wat wel een goede oplossing is, maar ik sta niet achter het staken. Ik volg alles rond corona al sinds eind december. Ik moet eerlijk zeggen dat het leuker was toen het ver weg was. Nu voel ik de nood niet meer om er veel over te weten, wat eigenlijk wel een beetje raar is.

Ik was alleen maandag op school, ik snap zelf ook niet zo goed waarom. Mijn ouders zijn beiden docent en waren niet thuis. Ik snap niet waarom

ik niet thuis mocht blijven, ik vind dat ik daar ondertussen wel oud genoeg voor ben. Het is ook niet alsof ze beiden tot laat in de avond weg waren, mijn pa was al om half één thuis. Het was echt niet leuk op school. Ik was de enige leerling dus Stephan wist volgens mij ook niet zo goed wat hij met me aan moest. Ik denk dat de functieverandering van school naar kinderopvang vooral voor basisscholen van toepassing is. Op de school van mijn jongere broertje zijn wel kinderen. Maar om eerlijk te zijn vind ik groep 1 tot en met groep 6 eigenlijk sowieso al een soort van kinderopvang. Ik denk dat het heel goed is dat scholen kinderen opvangen, want ouders en vitale beroepen en jonge kinderen zouden anders enorm in de knoop komen.

Wat vind jij er van dat de scholen dicht gaan, buiten alle medische redenen om? Wat voor een effect heeft het op jou? Het is natuurlijk heel goed dat de scholen dicht zijn, het kon niet anders, maar er zitten ook nadelen aan. Ik denk niet dat over drie weken dit drama over is, en sluit het niet uit dat de scholen langer gesloten blijven. Hoe denk jij dat dit bijvoorbeeld eindexamens van dit jaar gaat beïnvloeden, en misschien zelfs die van volgend jaar (in verband met het wellicht niet afgeronde schoolexamen)?

Groetjes,
Roos

Woensdag 18 maart 2020 – Laura

Hoi Laura,

Wat fijn dat je mee wil doen. Zoals beloofd stuur ik je een korte brief, zodat je gemakkelijk een korte terug kan sturen.

Hoe gaat het? Hoe heb je de afgelopen dagen beleefd? Ik vind het maar een raar idee dat we vorige week nog samen een examen bespraken en nu ineens hiermee bezig zijn. Onze invloed op wat er in ons dagelijks leven gebeurt is eigenlijk maar beperkt, zeker nu. Of is onze invloed nu juist groter, omdat we minder gebonden zijn aan dingen die ons opgelegd worden? Wat denk jij?

Jouw invloed op anderen is nu wel duidelijk zichtbaar, denk ik. Klopt dat? Wat doe je precies voor werk, in de zorg? En hoe gaat het daar nu? Wat maken jullie allemaal mee? Lukt het om tussen het zorgen voor anderen door ook voor jezelf te zorgen? Dat vind je volgens mij niet altijd even makkelijk. Kan ik me voorstellen. Het werk dat je doet is van grote waarde. Hopelijk lukt het je ook om af en toe even niks te doen. Of een brief te schrijven.

Ik kijk uit naar je reactie. Succes deze weken!

Groeten,
Mike

Hoi Mike,

Bedankt voor de brief. Wat is het eigenlijk toch leuk om soms een brief te krijgen in plaats van een kort appje of miltje!

Het gaat nu wel goed met me. Toen ik hoorde dat de scholen moesten sluiten was ik eerst wel een beetje in paniek. Ik had een heleboel vragen: hoe gaat het nu verder met de toetsweek? Krijgen we nog wel les? Krijgen we nog wel examentraining? En bovenal, gaan de examens wel door? Maar nu heb ik me erbij neergelegd. Ik snap wel waarom de regering dit besloten heeft; ook heb ik er inmiddels wel vertrouwen in dat ze een goede beslissing gaat nemen over de examens. Ik heb door de

jaren heen wel geleerd dat gezondheid voor alles gaat en probeer ik me daarom ook zo veel mogelijk aan alle maatregelen te houden.

Ik denk zeker dat onze invloed op het dagelijks leven veranderd is. Maar of die nu beperkt is, weet ik niet zeker. We kunnen natuurlijk niet meer overal naartoe waar we naartoe zouden willen. Maar we hebben wel een heleboel vrijheid om te kiezen wat we met onze dagen doen. Kies je er bijvoorbeeld voor om de hele dag niks te doen, om anderen te helpen of alvast wat te doen voor school? Iedereen heeft zijn eigen idee over wat nu het beste is en niets is echt fout. Zolang je maar een beetje aan de mensen om je heen blijft denken vind ik alles een goede optie.

Ik heb respect voor alle dokters en verpleegkundigen die in de ziekenhuizen werken. Zelf werk ik ook in de zorg. Gelukkig is het bij mij nog niet zo enorm druk. Ik werk in een verzorgingshuis en doe hier vooral huishoudelijke klusjes als koken en schoonmaken. De groep mensen die hier zit is wel erg kwetsbaar. Daarom zijn er wel maatregelen getroffen rondom hygiëne en bezoek. Eigenlijk merk ik hier nog niet zoveel van de hele crisis. We moeten wel net iets meer rekening houden met fysiek contact met de bewoners maar het is nog niet heel erg druk bij ons. Ik heb al wel extra gewerkt maar dit was niet per se door het virus. Ik ben benieuwd hoe het verder gaat zijn. Als er nog heftigere maatregelen getroffen gaan worden, wordt het misschien allemaal wel wat lastiger.

Het is in deze tijd voor mij lastig om keuzes te maken. Ik hecht een grote waarde aan vriendschap en vind het lastig om mijn vrienden lang niet te kunnen zien. Maar omdat ik niet wil dat kwetsbare mensen in mijn omgeving het virus krijgen, blijf ik zo veel mogelijk thuis. Gelukkig kan ik wel met mijn vrienden bellen, dat helpt al een heleboel. Ook ben ik begonnen met mijn eigen kleding maken en kan ik ook lekker relaxen en bijvoorbeeld Netflix kijken. Ik heb dus, gelukkig, genoeg leuke dingen te doen in deze lastige periode.

Het schrijven van een kort antwoord is niet helemaal gelukt, maar zoals jij ook weet is lekker veel praten iets wat bij mij hoort. Hoe is het nu met jou? Hoe is het daar in Utrecht? Is het ook zo rustig op straat? Hopelijk vermaak jij je een beetje in deze rare periode, als je nog tips hebt om deze dagen door te komen zijn ze zeker welkom!

Groetjes,
Laura

Wordt vervolgd op bladzijde 249.

Donderdag 19 maart 2020 – Max

Hoi Max,

Bedankt voor de uitnodiging om je een brief te sturen. Heb je de eerste brieven gelezen, op de site? Wat vond je ervan? Ik merk dat ik meer aan het schrijven ben aan het lezen. Ik ga vanavond de eerste brieven nog eens lezen. Neem dus alle tijd voor je antwoord.

‘Max heeft scherpe inzichten’, schreef Marjolein, jouw mentor. Op basis daarvan heeft ze jouw naam genoemd voor dit project. Herken jij je hierin? Ik ken je niet, maar ik hoor inderdaad van andere docenten wel eens iets over jouw eigenzinnigheid en jouw lef om tegendraads te zijn als je vindt dat dat nodig is. Ik vind dat mooie eigenschappen, maar ze hebben – als alle eigenschappen – ook een andere kant. Wat is jouw valkuil? Voel je je op Pantarijn uitgenodigd om te zijn wie je bent? Mag je op Pantarijn in je valkuilen trappen? Ik heb zelf het gevoel dat dit kan, maar ik weet niet hoe het voor anderen is. Ik vind het in ieder geval belangrijk dat je jezelf leert kennen door van je directe omgeving te leren. En dat kan alleen als die je af en toe bijstuurt, denk ik. Niets zo saai – en zo onwaar – als een groep evenwichtige mensen bij elkaar.

Je eigen overtuigingen worden deze weken op de proef gesteld. Althans, dat denk ik. Is het belangrijk om je, met je eigen overtuigingen en ideeën, te verhouden tot de maatregelen die het kabinet neemt? Of is het nu zaak dat we gehoorzamen, dat we vertrouwen hebben in de overheid en haar beslissingen? Met dit dilemma worstel ik. Heb jij dat ook? Ik vind het namelijk belangrijk om in moeilijke tijden af te gaan op deskundige, betrouwbare autoriteiten, maar anderzijds vind ik dat we, bij gebrek aan bewijzen en wetenschappelijke gegevens, vrij veel risico nemen ten opzichte van andere landen. Ik volg, kortom, de deskundige autoriteiten niet helemaal in hun redeneringen. Gek, normaal zou je het oneens kunnen zijn met een koers die het kabinet vaart, maar ik heb nu het gevoel dat daar weinig ruimte voor is. Misschien is dat ook wel goed, krijg je anders te veel ruis op de lijn, te veel mensen die eigen plannen maken en daarmee de volksgezondheid (onbedoeld) in gevaar brengen. Hoe kijk jij hiernaar? Hoe ga jij deze dagen om met de maatregelen die gelden? Voel je weerstand? Of ga je er (automatisch) in mee?

Hoe vul je verder je dagen? Ben je veel met de voorbereiding van de schoolexamens bezig? Ze gaan door, toch? Ben je daar blij mee? Of had je

het liever anders gezien? Wat verwacht je van de komende weken? Hoe kijk je vooruit naar je eindexamens? Maak je je zorgen?

Ik vind het leuk om je op deze manier een beetje te leren kennen, Max. Alvast bedankt voor je reactie!

Groeten,
Mike

Hoi Mike,

Ik heb de eerste brieven zeker gelezen en wat is dit een leuk initiatief! Het was verfrissend en verrassend om gebruik te maken van zoiets als deze brieven, waarbij je een klein kijkje kan nemen in het hoofd van een ander, in dit geval omtrent de 'coronacausaliteiten'. Jammer genoeg was het pas een handvol brieven, maar ik verheug me al op de rest!

'Max heeft scherpe inzichten.' Zo op het eerste oog ligt die zin mij niet helemaal na aan het hart, zeker niet tijdens het schrijven van deze brief. Ik voel mij op het moment cognitief gezien nog slomer dan een luiaard aan de valium. Ik krijg geen werk gedaan en lig de hele dag een beetje te lanterfant op de bank. Maar ook als we dat even terzijde laten weet ik niet of mijn inzichten scherp zijn. Het is bij mij altijd óf, nooit én. Of ik denk veel te lang na over wat mijn mening gaat zijn, waardoor ik aan mijn uitspraken twijfel, of ik gooi alles zomaar naar buiten en ook dan twijfel ik aan mijn uitspraak. Zelfs nu twijfel ik of beide manieren niet gewoon weloverwogen pogingen zijn, dat zal altijd een struikelpunt blijven.

Het kan natuurlijk dat mijn innerlijke kift rond die ene zin maakt dat hij dan toch blijkt te kloppen, of misschien zijn mijn 'scherpe inzichten' toch slechts losse meningsflodders die willekeurig uit mijn mond komen springen. Wie zal het zeggen?

Op school kan ik inderdaad wat tegendraads zijn, er zijn genoeg docenten die dat kunnen beamen. Maar wat is een schoolcarrière zonder recalcitrant gedrag? In de derde klas ben ik blijven zitten en dat heeft mij laten inzien dat je niet alles even nauw moet nemen, zeker als het op school aankomt. Het lijkt mij alsof dit juist andersom zou moeten werken, blijven zitten, dat je dan beter je best gaat doen in plaats van alles los te

laten. Maar dit is nu dus mijn zevende jaar op de middelbare school en ik heb geleerd dat, om er het meeste, het beste, het leukste van maken, je wat moet durven doen. Daar horen dingen bij als opdrachten opzettelijk te laat inleveren, in discussie gaan met de docent en alle regels met een korrel, soms zelfs wat lepels zout nemen. Dit is dan misschien ook wel meteen mijn valkuil. Je schreef 'jouw lef om tegendraads te zijn als je vindt dat dat nodig is'. Als ik vind dat het nodig is, is die reden legitiem? Moet ik meer mee proberen te gaan in de stroom, doen wat er van mij wordt verwacht, meegaan met het werkverkeer? Het zou ook zomaar kunnen dat koppigheid juist de weg plaveit voor verbeteringen binnen school. Wat denk jij, Mike? Welke weg leidt naar Rome en welke loopt dood?

Zelfs met al die twijfels raad ik koppigheid ten zeerste aan aan de leerlingen die de komende jaren op een bootje van fragiel, puberaal zelfvertrouwen de strenge winden en hoge golven van het Pantarijn moeten trotseren. We hebben al zoveel aan ons hoofd op deze leeftijd, als we dan ook nog in een rooster worden gestouwd door een middelbare school wordt het te veel. Pak de ruimte die jij denkt nodig te hebben. De regisseur van de spelgroep (schooltoneelgroep, red.) van de afgelopen twee jaar zei altijd tegen ons dat wij, de leerlingen, de macht zouden moeten pakken op school en ik denk dat hij ons daar terecht en indirect met iets opzadelt. Hoe kijk jij hier tegenaan als docent? Ik hoor veel verschillende meningen als het gaat over de manier waarop leerlingen zich zouden moeten gedragen in het systeem en nu ben ik benieuwd naar hoe jij hierover denkt. Misschien dat ik jou dan ook meteen wat beter leer kennen.

Misschien, misschien, misschien. Het is een hoop misschien in de afgelopen paar weken. Misschien krijg je COVID-19, misschien hebben we helemaal geen eindexamen meer dit jaar, misschien heb je nu eindelijk tijd om tot rust te komen terwijl het 'normale' leven even op pauze staat. Wat denk jij? Wat is jouw overtuiging? Ben jij in staat om tussen alles door nog redelijk na te denken? Ze zouden mijn hersenen met de grijze bak aan de straat kunnen zetten, rechttoe rechtaan denken gaat niet meer. Ja, wantrouwen, dat gaat nog prima. Ik zet een vraagteken bij alles wat ik voorbij zie komen in het nieuws, op sociale media, wat mensen mij weten te vertellen. Ben ik te achterdochtig? Zoek ik naar problemen die er niet zijn, of is mijn argwaan terecht? Ik heb op het moment geen last van heftige corona-symptomen, maar betekent dat dat het hele virus meevalt en alle paniek opgeblazen is? Ik zie mensen meel, eieren, boter,

melk en toiletpapier opkopen, als een soort rare Black Friday leegverkoop. Worden er massaal pannenkoeken gebakken en gaan mensen en masse aan de schijterij? Het zijn vreemde tijden waarin we verstrengeld zijn geraakt en ik weet eerlijk gezegd niet hoe ik er mee om moet gaan. Vind jij het ook lastig, of weet jij je weg wel te vinden in deze brei van overtuigingen? Je zegt deskundige autoriteiten niet altijd te volgen in hun redeneringen en dat je dat gek vindt, dat je dat nu niet vindt kunnen, maar wat is wijsheid in een tijd als de onze? Is er daadwerkelijk geen ruimte om beweringen van politici te betwijfelen of is nu een mogelijkheid om die ruimte wél te pakken, net als op, ik noem maar wat, een middelbare school? Soms zijn diepe dalen zoals deze de juiste plek om een frisse wind te laten waaien.

Is het in- of ondertussen? Enfin, in- en ondertussen is mijn dagbesteding niet echt iets om over naar huis te schrijven. Ik zit vast in een dorp dat normaal al niet veel soeps is en nu alle horeca in Wageningen ook potdicht zit kan ik mij best hevig vervelen. Ik heb het tot nu toe op kunnen lossen door te bakken en te koken, met muziek op en alle ramen wagenwijd open, want mooi weer is het gelukkig wel. Heel af en toe spreek ik toch stiekem met mensen af, even de social-distancing door de vingers zien. Ik hou mij eigenlijk helemaal niet bezig met schoolwerk. Ik probeer te stressen voor toetsen en examens, maar het wil maar niet lukken, misschien omdat ik er stiekem geen vertrouwen in heb dat ze echt doorgaan. Of hoop ik daar gewoon een beetje op? Nou ja, ik heb nog mijn hele leven om me zorgen te maken over van alles en nog wat, waarom zou ik dat nu al doen? Dan lees ik liever een boek, met mijn hoofd in het zonnetje en een kop koffie naast me op het bankje in mijn voortuin.

Hopelijk kan jij wel productiviteit en creativiteit vinden in jezelf en je omgeving, daar moeten we het nu namelijk nog even mee volhouden. En met brieven, brieven met overtuigingen over situaties en zaken die ons nu bezighouden, brieven met mooie woorden en interessante vragen.

Zet 'm op Mike, laat die interessante vragen maar komen en gaan. Al is het enkel tegen de verveling, ik denk dat je hier mensen mee helpt.

En jij?

Groeten,
Max

Vrijdag 20 maart 2020 – Daan van B.

Hoi Daan,

Ik was verrast toen ik jouw berichtje las. Op de een of andere manier had ik niet verwacht dat jij mee zou willen doen. Kun je het je voorstellen? Waar zou het 'm in zitten, denk je? Ik weet het niet. Misschien dat je op mij een zodanig onbezorgde, vrolijke indruk maakt, dat ik dacht dat je zoiets als een briefwisseling met een docent over je ervaringen deze week een beetje overdreven zou vinden. Ik ben daarom extra blij dat je meedoet. Het is goed om er af en toe naast te zitten. Bovendien ben je een kleur die we nog niet hadden – sorry, ik kan het even niet anders verwoorden. Ik heb je nu een paar maanden in de klas en er zijn weinig leerlingen die zich zo makkelijk uiten als jij. Snap je wat ik bedoel?

En klopt het ook, volgens jou? Vind je het makkelijk om jezelf te zijn, in de klas, op school, buiten school? Om in beeld te zijn, op te vallen? Of niet (echt)? Zijn er kanten van jou die je op school niet laat zien? Voor mij geldt dat wel, denk ik. Al denk ik er niet veel bij na. Het is iets natuurlijks, dat ik het deel van mezelf ben dat op school 'past'. Snap je? Herkenbaar?

Hoe gaat het nu met je? Is je stemming veranderd, de laatste dagen? Of ga je net zo makkelijk met de huidige crisis om als met een drukke schoolweek of een verloren voetbalwedstrijd? Maak je je zorgen? Ik schommel een beetje tussen hoop en vrees. Ik merk dat ik me sterk laat beïnvloeden door mijn omgeving en door de media. Ik probeer wel zoveel mogelijk zinvolle dingen te doen. Dat houdt de moraal hoog. Vind jij deze briefwisseling zinvol?

Gelukkig kan ik nog veel leuke dingen doen. Toch begin ik nu, na een dag of vier, wel iets te missen: het contact met anderen, het echte contact, de nabijheid. Verder heb ik gewoon erg veel mazzel, met mijn werk, mijn gezondheid, vrienden, familie, vriendin, ons huis. Dat realiseer ik me deze dagen meer dan ooit. Met wie breng jij deze dagen door? Zie je nog vrienden of even helemaal niet meer? Ik kan me voorstellen dat je je verveelt. Je barst van de energie, je bent sportief; het lijkt me lastig om ineens je dagen thuis door te brengen. Of valt het mee?

Tot slot: hoe moeten wij, de leerlingen en docenten van Pantarijn, deze periode invullen, volgens jou? Wanneer kunnen wij elkaar over een tijdje

op school tegenkomen en concluderen dat we het goed gedaan hebben?
Wat is jouw doel voor de komende tijd?

Bedankt alvast voor je reactie, Daan, en bedankt dat ik je mocht schrijven.

Groeten,
Mike

Hoi Mike,

Een paar weken geleden hebben we tijdens de les een verhaal gelezen dat jij hebt geschreven. Het ging over een discussie met een groep leerlingen, die vonden dat school van de leerlingen moest zijn en niet van de docenten. Toen ik dat verhaal las kon ik mij heel goed vinden in de mening van de leerlingen. Soms zit je van half negen 's ochtends tot half vijf 's middags op school waarin je het grootste deel van de dag besteedt aan vakken die niet allemaal even interessant zijn. Vaak heb ik het gevoel dat wat we op school doen vrij nutteloos is en dat je de stof die we behandelen op een veel betere manier zouden kunnen leren. Of helemaal niet zelfs.

Toch begin ik het wel te missen om elke dag naar school te gaan. De afgelopen dagen wist ik niet zo goed wat ik met alle vrije tijd aan moest. Van maandag tot woensdag waren mijn voornaamste wapenfeiten tien kilometer hardlopen en het verslaan van Bowser in Super Mario. Van beide dingen zou ik tijdens een wiskundeles alleen maar durven dromen maar toch miste ik iets. Hoewel ik Super Mario en hardlopen beide veel leuker vind dan wiskunde miste ik het plezier dat ik op school met anderen heb. Ik realiseerde me dat school niet alleen de plek is waar ik leer dat $MO=MK$ maar ook de plek is waar ik mezelf kan zijn en het elke dag gezellig heb. School is namelijk de plek waar ik (bijna altijd) mag zeggen wat ik vind, waar ik soms helemaal niks wil doen omdat iets mij niet nuttig lijkt of waar ik juist heel enthousiast word omdat een onderwerp mij heel erg aanspreekt. Op school voel ik me zelfverzekerd, terwijl ik buiten school soms best verlegen kan zijn.

Hoewel ik school stiekem wel mis vind ik het ook niet erg om thuis te zitten. Omdat ik eindelijk niet elke dag om zeven uur op hoeft te staan om op tijd te komen krijg ik voor het eerst in lange tijd elke nacht minstens

acht uur slaap en daardoor heb ik de hele dag door veel meer energie dan normaal gesproken. Die energie kan ik voorlopig ook nog kwijt door te gaan hardlopen of voetballen op het pleintje achter mijn huis. Mijn energie kan wel een probleem gaan worden als het hele land binnenkort binnen moet blijven.

Ik hoop de komende weken dingen te leren die ik op school niet zou leren of dingen te doen die ik op school niet zou doen. Een voorbeeld hiervan is de opdracht die we voor filosofie hebben gekregen om thuis te maken. We moeten de toespraak die Mark Rutte afgelopen maandag gaf analyseren en daarna moeten we een video maken waarin we doen alsof we zelf het hele land toespreken. Iets heel anders dan wat in de lessen zouden doen, maar wel hartstikke leerzaam!

Ik denk dat iets anders doen dan normaal ook de reden is dat ik meedoe aan deze briefwisseling. Ik wilde niet meedoen omdat ik wilde schrijven over de vrees die ik voel deze week maar gewoon omdat het mij leuk leek om een keer een hele brief te schrijven in plaats van een Whatsappje van maximaal vijf regels.

Uiteraard is het wel belangrijk om deze weken ook het normale huiswerk te maken en te leren voor de toetsweek. Wat mij helpt is om gelijk na het ontbijt te beginnen aan school. Als ik zorg dat ik mijn telefoon nog niet te veel heb gebruikt is mijn hoofd nog rustig waardoor ik me goed kan focussen op het schoolwerk. Als je alles goed inplant heb je daarna ook nog veel meer vrije tijd dan normaal!

Het is belangrijk dat niemand de komende weken een achterstand oploopt en daardoor blijft zitten maar ik denk dat we als Pantarijn vooral tevreden kunnen zijn als docenten ervoor kunnen zorgen dat kinderen thuis iets doen wat ze normaal niet zouden doen. Dus niet opdracht 47 t/m 54 van hoofdstuk 14 maar de toespraak van Rutte namaken of een brief schrijven aan je docent.

Groeten,
Daan

Zaterdag 21 maart 2020 – Boaz

Hoi Boaz,

Wat leuk om weer iets van je te (gaan) horen, al zeggen we dan in dit soort tijden erbij: liever onder andere omstandigheden. Hoe is het met je? Hoe ga je om met de hele toestand? Zijn er mensen met wie je deze dagen meer in contact bent dan anders? Of juist minder? Ik las dat mensen bijvoorbeeld meer met hun burens communiceren, om elkaar een beetje in de gaten te houden, nu vrienden en familie op afstand zitten. Dat herken ik wel. We hebben via de buurtapp uitgewisseld hoe het met ons gaat en wat we voor elkaar kunnen betekenen. Voor het eerst heb ik een klassiek burenmomentje gehad, toen ik twee eieren uitleende aan de buurman, die hiervoor – begrijpelijk – niet speciaal naar de supermarkt wilde. Nu is die app helemaal opgeleefd en heb ik zojuist een instructie ontvangen naar aanleiding van mijn vraag hoe je een radiatorknop vervangt. Heerlijk om me even met zoiets onbenulligs bezig te houden.

Heb je behoefte om veel in gesprek te zijn over deze tijd, over wat er allemaal ineens gebeurt en verandert? Of richt je je op andere dingen? Ik wissel dat een beetje af, merk ik. Soms wil ik er even helemaal in opgaan en van invloed zijn – ik weet niet precies welke – en soms wil ik er niets mee te maken hebben en beperk ik me tot het opvolgen van de afgekondigde maatregelen. Hoe zit dat bij jou? Ik kan me voorstellen dat de naderende schoolexamens voor de nodige afleiding zorgen. Vind je het fijn dat je daar je tanden in kan zetten? Lukt dat ook een beetje? Ik zou het knap vinden.

Ik voel deze dagen ook de drang om te schrijven, om bepaalde gevoelens en ervaringen te delen of alleen maar kwijt te kunnen. Jij zit in de schoolkrantredactie. Voel jij die drang ook? Vind je het fijn om te schrijven? Zit je om die reden in de redactie of meer vanwege het ontdekken van nieuws en gebeurtenissen op school? Of een heel andere reden? Ik merk tijdens het schrijven van alle brieven dat ik heel vaak duale vragen stel: is het A of is het B? Ik probeer mezelf dit af te leren: waarom zit je bij de schoolkrant? Dat is beter. En vind je dat de schoolkrant in deze periode door moet gaan met artikelen schrijven en publiceren? Wat zijn jullie van plan? Ik zou het mooi vinden als jullie elkaar ook in deze tijden weten te vinden en jullie krachten weten te bundelen om school voort te laten bestaan, ook zonder het fysieke samenzijn van leerlingen en personeel. Maar goed, dat is makkelijker

gezegd dan gedaan. En misschien denken jullie er wel heel anders over. Ik ben benieuwd.

Veel succes, Boaz, met alle schoolexamens! Bedankt, dat je tijd hebt vrijgemaakt om mijn brief te lezen en te beantwoorden.

Groeten,
Mike

Hoi Mike,

Insgelijks, wat leuk om weer iets van je te horen.

Met mij gaat het erg goed, hoewel de stress van deze periode ook wel op mij aan het overslaan is. Ik ben niet heel erg bang voor het krijgen van het virus, maar vooral voor het effect dat het virus nu op Nederland heeft. Voor ons, als examenleerlingen, is er erg veel onduidelijkheid. Hoewel de examens al over anderhalve maand gepland staan – het verbaast me elke keer weer hoe snel dat eigenlijk al is – geeft de overheid ons nu nog weinig informatie hierover. We hebben echt geen enkel idee wat ons te wachten staat, terwijl dit toch, zo dicht al bij de examens, best handig zou zijn voor iedereen. Allemaal universiteiten sluiten hun deuren voor de rest van het schooljaar. Wie zegt dat dat niet ook bij ons gaat gebeuren?

Ik merk wel dat ik anders aan het leven ben in deze tijd. Helaas betekent dat “anders” voor mij een stuk passiever. Ik fiets niet meer naar school, ik ga niet meer naar scouting, eigenlijk heb ik geen directe reden meer om buiten te komen. Al die tijd die ik dan binnen zit, besteed ik niet eens zo nuttig. Net als veel anderen beschouw ik dit als een extra vakantieweek, en zoals bekend zijn veel mensen, onder wie ik, niet heel goed in dingen voor elkaar krijgen in vakanties. Hierom heb ik er wel een paar dagen geleden voor gekozen om samen met twee vrienden een lange wandeling te maken, iets waar ik normaal niet eens over na zou denken. Doe jij nu eigenlijk ook veel dingen die je in “normale” tijden niet zou doen?

Wat mijn contacten betreft merk ik eigenlijk geen verschillen; ik ga met dezelfde mensen om. Ik praat nog steeds elke dag veel met vrienden, misschien nu zelfs meer dan op lesdagen (helpt ook niet echt om dingen voor elkaar te krijgen). Iets wat me nog wel opviel is dat onze gesprekken

eigenlijk hetzelfde verlopen als normaal. Hoewel er soms wel kort wat wordt gesproken over het coronavirus, is het niet dat we er de hele tijd mee bezig zijn. Ook in mijn directe omgeving merk ik eigenlijk geen verschillen, maar ik denk dat dat meer met mij te maken heeft. Hoewel de gemiddelde leeftijd in het dorp waar ik woon zeker boven de 65, krijg ik hier weinig van mee. Gezien het leeftijdsverschil hebben wij nooit heel veel burecontact gehad (de meesten hebben ook geen telefoon, dus een buurtapp is ook niet aan de orde) en in deze tijd is dit hetzelfde gebeven.

Die drang om te schrijven, waar jij het over had, is bij mij wat minder aanwezig. Sowieso ben ik nooit een echte schrijver geweest; ik denk liever over dingen na dan dat ik ze opschrijf. De voornaamste reden dat ik bij de schoolkrant ben gegaan is dan ook dat ik het leuk vind om veel te weten te komen, en de schoolkrant is een goed medium om veel te weten te komen over Pantarijn. Hier komt ook nog bovenop dat ik graag een buitenschoolse activiteit wilde doen. Wat de volgende krant betreft, ik ben het met je eens. Mij lijkt het ook heel mooi als het lukt om een nieuwe krant te maken, en naar aanleiding van je brief heb ik het ook meteen in een appgroep gestuurd. We gaan het zien!

Tot slot, Mike, wil ik graag nog even zeggen dat ik *Schoolschrift* een geweldig idee vind!

Waarschijnlijk hebben andere mensen precies hetzelfde gevraagd, maar hoe ben je op het idee gekomen om hiermee te starten? Is het die drang om te schrijven, of is het iets anders wat jou motiveerde?

Groeten,
Boaz

Wordt vervolgd op bladzijde 254.

Zondag 22 maart 2020 – Mara

Hoi Mara,

Hoe is het met je? Hoe gaat het thuis? Is Tomas er ook of niet? Ik ga ervan uit dat je voortdurend thuis bent, of kom je ook nog wel op andere plekken? Ik eigenlijk nauwelijks. Ik zie in alles corona. Ook in fietsers aan de overkant van de straat. Ik probeer dat los te laten. Dat gaat wel, als ik thuis ben en een boek lees bijvoorbeeld, of een serie kijk. Maar heel af en toe denk ik zelfs bij een serie: ja, leuk, zo'n café met zes vrienden op een bank, maar wat nou als er één corona heeft? Stom hè! Heb jij ook dat soort gedachtes of reflexen, op momenten dat het helemaal niet logisch is? Of valt het mee? Ik hoop het. En ik hoop dat ik je (onderbewuste) niet op ideeën heb gebracht!

Mara, ik ken jou als iemand die nieuwsgierig is en gedreven, als iemand die graag alles eruit haalt wat erin zit. Staan die eigenschappen nu een beetje onder druk? Of worden ze juist aangewakkerd? Wat zijn je gedachtes over de richtlijnen van school, voor de komende weken? Zie je het al een beetje voor je? Kijk je ernaar uit, om weer bezig te zijn? Waar kijk je (nog meer) naar uit? En is er al iets wat je begint te missen? Ik mis een beetje de verschillende activiteiten buiten de deur, maar eigenlijk mis ik vooral het gevoel dat zoiets kan; om vervolgens zelf binnen te kunnen blijven, als ik daar meer zin in heb. Ik mis keuzevrijheid. Heb jij dat ook? En ik mis mensen, ook mensen die ik in een andere context prima een week zou kunnen missen, zoals mijn ouders, mijn broer, mijn vrienden, mensen op school. Het gemis begint voor mij blijkbaar sneller in deze tijd. Heb jij dat ook? Hoe zou het komen?

Ik vind altijd afleiding in het schrijven van verhalen en van stukjes over onderwijs, nu in het schrijven van brieven. Waar vind jij afleiding in? Lees je nog steeds graag? Ben je een boek aan het lezen? Heb je nu de neiging om voor school een boek te gaan lezen of juist niet? In vakanties lezen veel mensen graag, ik ook. Toch kom ik nu niet echt aan lezen toe; af en toe maar. Jij? Kun je een beetje ontspannen? Of is het lastig? Ik ben nu bezig in een boek met korte verhalen, dat houd ik goed vol, maar dat is ook het maximale in deze periode. Gelukkig kan ik er wel echt van genieten.

Vandaag zei koning Willem-Alexander dat wij ons allemaal het jaar 2020 gaan herinneren. Dat is zeker zo. En voor mij horen de brieven erbij. Die

maken de herinnering aan het jaar nu al mooier. Bedankt alvast voor jouw bijdrage aan die herinnering!

Veel succes volgende weken!

Groeten,
Mike

Hallo Mike,

Met mij gaat het best wel goed eigenlijk. Ik ben iemand die het liefst altijd bezig is, dus om thuis zo opgesloten te zitten leek me geen pretje. Toch merk ik dat ik het goed volhoud. Mijn wekker gaat elke dag om negen uur (hoewel ik lang niet altijd ook gelijk mijn bed uit ben) en ik heb in mijn hoofd een planning van hoe ik deze weken grofweg wil gaan invullen. Tomas is afgelopen weekend thuisgekomen en het lijkt erop dat hij hier ook nog wel even zal blijven. Zijn universiteit is namelijk voor de rest van het collegejaar gesloten en hij krijgt vanaf nu alleen nog maar online les. Stiekem ben ik er wel blij om dat hij er weer is. In het afgelopen jaar is er vaak aan me gevraagd hoe het nu is om thuis alleen met mijn ouders te zijn. Mijn antwoord is altijd hetzelfde: ik hou van mijn ouders, maar ik vind het niet leuk. De dynamiek in huis is anders en ik mis de gezelligheid.

Zelf kom ik wel vaak op andere plekken. Ik loop drie keer in de week hard met een vriendin in het Binnenveld en ik moet nog steeds elke dag met de hond uit. Hierbij kom ik echter niet echt in aanraking met andere mensen, dus voor corona ben ik niet heel bang. Wel valt elk kuchje en zuchtje van andere mensen me op en daar loop ik dan (onbewust) het liefst met een boogje omheen.

Ik kan me goed vinden in jouw omschrijving van mijn karakter. Dat ik mijn tijd altijd zo productief mogelijk wil besteden zit me soms best in de weg. Ik voel me schuldig en kan niet genieten van momenten waarop ik niks aan het doen ben als ik weet dat ik mijn schoolwerk nog niet af heb. Eerst werken dan maar, zou je zeggen. Maar dat is ook niet makkelijk. Thuis raak ik niet sneller afgeleid dan op school, maar als ik eenmaal iets anders aan het doen ben, is het wel moeilijker om weer te beginnen. Mijn discipline is soms ook ver te zoeken. In de onderbouw had ik er heel veel van en ik heb al vaak geprobeerd het terug te vinden, maar het gebeurt